

פתיחה לפרק "אלו דברים"

"וַיַּעַשׂ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַפֶּסַח בְּמוֹעֵדוֹ. בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעַרְבִים תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמַעֲדוֹ כְּכֹל חֻקְתּוֹ וְכָכֹל מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ."

(במדבר ט, ב-ג)

וּבַחֹת פֶּסַח לֵה' אֱלֹהֶיךָ צֹאוּ וּבְקֶר בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' לְשֹׁכְנֵי שְׁמוֹ שָׁם."

(דברים טו, ב)

"וַיִּבְשְׁלוּ הַפֶּסַח בָּאֵשׁ כְּמִשְׁפַּט וְהִקְדָּשִׁים בְּשָׂלוֹ בְּסִירוֹת וּבְדֹרִים וּבְצִלְחוֹת וַיִּרְצֻוּ לְכֹל בְּנֵי הָעָם."

(דברי הימים ב' לה, יג)

מקום לברר האם דחיה זו שדוחה קרבן הפסח את השבת דחיה כללית היא לכל דבר המוקרב לצורך הפסח, או רק כאשר נשחט קרבן הפסח כהלכתו ובכשרות. ומכאן, מה דינו של אדם ששחט קרבן פסח שהיה בו פסול, היש לראות בכך חילול שבת? והאם כלל העיסוק בדבר המצוה פוטר את השוגגים בה מאחריות על חלול שבת שבידם.

ענין לעצמו הוא דין קרבן החגיגה הנלוו לעתים לקרבן הפסח. שקרבן זה נרמז בדברי התורה ולא נתפרש בהם והוצרכו חכמים לדון בו — מה דינו בכלל, ובפרט לענין הפרק שלנו — האם גם הוא דוחה את השבת כשם שדוחה אותה קרבן הפסח.

בפרק הקודם עסקנו בדיני שחיטת קרבן הפסח בכללם. ואילו הבעיות בפרק זה הן מצומצמות יותר — מה מותר ומה אסור לעשות כאשר חל ערב פסח בשבת. לפי מסורת ההלכה נשחט הפסח בשבת כשם שהוא נשחט בחול. אולם ברור כי אין לנהוג בשבת בכל הדברים כפי שעושים בחול, שלא כל דבר דוחה את השבת.

בפרק זה מנסים איפוא לברר מה הם המעשים בקרבן פסח הדוחים את השבת — משום שעצם מצות הפסח דוחה את השבת, ומה הם המעשים שאינם דוחים את השבת משום שאינם חלק מקרבן הפסח עצמו. אולם אף לאחר פתרון הבעיה הכללית עדיין יש